

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 452.

Kossuth Ferenc szózata.

Nyilatkozott a politikai helyzetről.

— március 18.

A politikai élet zavaros hullámaiba belezudult egy hatalmas, tisztító folyamat: Kossuth Ferenc ceglédi szózata, mely országSZerte visszhangot ver és eloszlatja a sötét kishitűséget, megtanítja hinni a kételkedőket, erős reményeket ad az aggodalmaskodóknak.

Lapunk tegnapi számában már beszámoltunk a ceglédi eseményekről, amelyeknek keretében hangzottak el Kossuth Ferenc lelkes szavai. E felett a beszéd felett azonban nem lehet csak úgy könnyedén átsiklani, különösen nem pedig most, mikor a függetlenségi eszmét már-már sikamlós lejtőre sodorják a párt elleni folytonos áskálódások és a meg-megisméllődő robbantási kísérletek.

A robbantókat jó időre visszazavarta sötét oduikba Kossuth Ferenc ceglédi szózata, mely minden eddigieknél jobban domborította ki a politikai helyzetet és a függetlenségi párt álláspontját e helyzettel szemben.

Frappáns erővel állítja fel a pártvezér azt az alternatívát, hogy vagy részt kell vennie a többségre vergődött pártnak az alkotó munkában, vagy végzetes küzdelmek színterévé kellene tennie hazánkat. És ez alternatívában nem ingadozhat a függetlenségi párt, mely a kormányzatban való részvétele által a jövőre nézve biztosíthatja elvei érvényesülését.

Igy kivívta a párt azt, hogy országunknak szerződésileg biztosított a nemzeti bank megvalósítása 1910-re és az önálló vámterület megalkotása 1917-re, amely jogaival a nemzet akaratából a függetlenségi párt élni is akar és fog a mondott határidőben.

Már e két jog biztosításával is a függetlenségi párt aktív részvétele a kormányban nagy vívmányt és haladást jelent a multtal szemben. Ugyancsak mesteri plaszticitással fejtette ki Kossuth Ferenc a házszabályrevízió lényegét, amikor kimutatta annak a szükségét, hogy egy nemzet és hazaellenes kis töredék kezéből az élesre fent fegyvert ki kell csikarnunk.

Az erről mondott szavai után

felhangzó viharos helyeslés tanúsítja, hogy a házszabályrevízió igaz céljával a magyar választópolgárság teljesen tisztában van és hogy az új rend ellen izgatónak nem fog sikerülni az a tervük, hogy ezt az intézkedést mint a nemzet vagy a szólásszabadság ellen irányulót tekintse a nemzet.

Maga a beszéd, melynek nagy igazságait minden magyar embernek szívébe kell vésnie, teljes terjedelmében itt következik:

Tisztelt barátaim! Az önök fiatal polgármestere és a közjegyző ur ékes szóval, igazmondással tolmácsolta Cegléd lakosainak érzelmeit, amelyek nem változnak soha. (Felkiáltások: Soha!) Cegléd a függetlenségi magyar városok valódi mintaképe és a ceglédi polgárság józan, okos, hazafias felfogása hűségesen tükrözi vissza a romlatlan magyar emberek gondolkodását és érzelmeit. E józanságon, e hazafiságon, e higgadt és okos felfogáson, e mélyeséges függetlenségi érzésen nem fog a függetlenségi párt ellenségeinek sem támadása, sem felrevezetése, sem ugratása s ez a józanság és hazafiság elítéli azoknak ténykedését is, akik nehéz időkben hagyták el a függetlenségi pártot, azt képzelve magukról, hogy ők, kik jobbára fiatal és a politikában tapasztalatlan emberek. (Felkiáltások: Kossuth levele hozta be őket a parlamentbe!) mégia hivatta vannak megvédelmezni a függetlenségi elveket azokkal szemben, akik ezen elvek szolgálatában öregedtek meg. Ők ellenem is meg akarják védelmezni a függetlenségi elveket, de én e törekvéssel szemben egészen nyugodtan várom a magyar nép ítéletét. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Az ugratók.

Egyáltalán csodálatos jelenségnek vagyunk szemtanúi abban a sajátos helyzetben, amelybe az ország önhibáján kívül jutott. Azt látjuk például, hogy olyanok, akik évtizedekig küzdöttek a függetlenségi párt és ennek elvei ellen, most negatják, buzdítják a pártot, hogy valósítsa meg haladéktalanul elveit és szidalmazza a függetlenségi pártot azért, mert átérezve a mai helyzet nehézségeit és sajátosságait, a párt azt cselekszi, amire vállalkozott és nem oly együgyű, hogy ezeknek az inceskedéseknek felüljön. (Igaz! Ugy van! Egy hang: Ne tanítsanak bennünket a függetlenségi elvekre!)

Mindenki tudja, hogy a függetlenségi elvek közül ma mit és milyen mérvben lehet megvalósítani; ez azonban nem jelenti azt, hogy a most megvalósíthatatlan elvekről a párt lemondjon. A nemzet jól tudja ezt (Igaz! Ugy van!) és a függetlenségi párttól nem azt várja, hogy tekintet nélkül a haza sorsára, erőpróbákat tegyen, hanem azt, hogy legyen tudatában annak, hogy az adott helyzetben mi a hazafias kötelessége. Remélem, hogy ez után is hiábavaló lesz minden gunyolódás, minden provokálás, minden ugratás, mert a függetlenségi párt olyan, mint akiről Horacius megírta, hogy: triplex illi robur circum pectus erat. Felvagyunk páncélozva multunkkal, vértézve vagyunk polgártársaink bizalmával, céljaink szentségével, hazafiságunk rendíthetlenségével és e pán-

célatunkról lepattannak a ránk hulló mérgezett nyilak. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

A koalíció feladatairól.

Bár köztudomású tény, mert rövid két év előtt történt, mégis, minthogy minden áron zavart csinálni akarók és némelyek azok közül, akik elveink jelszavait tanulták csak meg, de a függetlenségi párt szellemében nem hatoltak be, a két év előtt történeteket felejteti látszanak, vagy tényleg felejtük, nem lesz felesleges a magyar hazafiak emlékeztetni arra, hogy milyen körülmények között alakult meg a mai koalíció. (Igaz! Ugy van!) Megalakult akkor, amikor hazánk nagy veszélyben forgott, megalakult azért, mert a hazának szüksége volt arra, hogy minden igaz magyar hazafi összeálljon, hogy megvédelmezze ezt az országot azok ellen, akik alkotmányát akarták sirbadönteni. Nem szabad elfelejtenünk, hogy az akkori törvénypró kormány, felszabadulva a már szétvert képviselőháztól, le akarta törni véglegesen a nemzeti ellenállást és a nemzet elleneségeivel a nemzet ellen akarta létrehozni az általános szavazati jogot, (élénk helyeslés) hogy leigázza a magyar fajt és ezzel eltörölje a magyar állam magyar jellegét.

A törvénysértések ellen védekező nemzet vezetői nagy önmegtadadással vállalkoztak ekkor a kormányalakításra és tették ezt azért, hogy megmentsék az alkotmányt, kibékítsék a királyt és a nemzetet, amely nemzet nem a király ellen, hanem a törvénysértő kormány ellen küzdött. (Igaz! Ugy van!) És megtették ezt végül azért, hogy a választási törvény reformját a nemzettel csinálják meg a nemzetért. (Eljenzés és taps.)

Különböző elvi alapon álló pártok együttes kormányzása csak úgy volt lehetséges, ha kiküszöbölték a koalíció idejére az elvi küzdelmek és oly program állapított meg, amilyent minden párt elfogadhatott. Le kellett tehát mondani a kitűzött feladatok teljesítéséig a függetlenségi párt azon elveinek megvalósításáról, amelyek a koalícióban képviselt többi két párt közjogi alapjától eltérnek. (Igaz! Ugy van!) Aki ezt nem helyesli, az bevallja, hogy azt kívánja volna, hogy a függetlenségi párt álljon félre akkor, amidőn az ország a legsúlyosabb helyzetben van és mondjon le kötelessége teljesítéséről a nemzet iránt éppen akkor, a midőn a legtöbb szüksége volt a hazának a függetlenségi pártra. (Igaz! Ugy van!)

E félreállással egy lehetetlen helyzetet teremtett volna a függetlenségi párt, mert lehetetlen lett volna a kormányzás anélkül, hogy abban részt vegyen a képviselőház többsége.

Ez az eljárás egyértelmű lett a honfiai kötelesség rut, lelkiismeretlen és buta megszegésével. (Élénk éljenzés és taps.) Csak az ajánlhatott volna ilyen eljárást, aki megakarja semmisíteni a függetlenségi pártot azáltal, hogy azon alternatíva elé állítja, hogy vagy ismerje el, hogy elhagyja elveit, vagy pedig engedje elveszni a hazát. De a függetlenségi párt nem oly rövidlátó, hogy akar az egyiket, akár a másikat cselekedte volna, hanem elveit fenntartva és azoknak már most is megvalósítható részéért lankadatlanul küzdve, igenis lehetővé teszi a koalíciós kormányzást. (Eljenzés és taps.)

A függetlenségi párt vívmányai.

E magatartásával elveinek terén nagy és becses vívmányokat is szerzett a párt. Megszerezte azt, hogy a magyar nemzeti bank megvalósíthatása 1901-ben és az önálló vámterületé 1917-ben teljesen a nemzet szabadakaratától van függővé téve, ami kétoldalú szerződéssel van biztosítva. — Ez az ország számára oly nagy jelentőséggel bír, hogy bőségesen megéri a 2 százalékos kvótamenelést, kivált, amikor a kvóta a katonai megrendelések hasonló arányának biztosításával nagyrésztben visszatérül az országnak. (Igaz! Ugy van!) A legegységűbb ember, aki vásárra járt, is tudja, hogy ha azt, amit vesz, megéri azt az árt, amit érte fizetett, akkor értelem nélküli üres beszéd azt felecsenni, hogy tartsa meg azt amit megvett, de az árt, amibe az kerül, ne fizesse meg. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Aki pedig olyat állít, hogy a nemzetnek szerződésileg biztosított szabad rendelkezés jogát nem volt érdemes megvenni, az teljesen járatlan a nemzetgazdászati terén és annak fogalma sincs arról, amiről nagy szavakat mond azért, hogy imponáljon az ilyen kérdésben járatlanoknak. (Igaz! Ugy van!)

Természetesen a végett, hogy e nagy horderejű vívmányok annak idején holt betükké ne váljanak, szüksége van arra, hogy amikor a megszerzett és szerződésileg biztosított teljes szabadság alapján a nemzetnek határoznia kell majd, akkor a függetlenségi párt legyen többségben és vagy legyen övé a kormány és érvényesüljön a többség akaratára, vagy pedig csatlakozzanak a többséghez ezen kérdésben az ország többi pártjai, aminek elérhetése nem látszik egészen kizárva lenni. (Éljenzés és taps.) Ezért a függetlenségi férfiaknak nem az a feladatuk, hogy egymás között veszekedjenek, hanem az, hogy a függetlenségi párt többségét fenntartsák és biztosítsák legalább is addig az ideig, amíg az emittett két határidő elérkezik és a nemzetnek határoznia kell e két életbevágó kérdésben. (Igaz! Ugy van! Éljenzés és taps.)

A házszabályok módosításáról.

Tisztelt barátaim! Addig is teljesíteniünk kell elvállalt kötelezettségünket a választási reformra vonatkozólag is, amit azonban nem tehetünk meg mindaddig, amíg az ország ki van téve annak, hogy a mai házszabály alapján összevonderdik a hazának husz ellensége, vagy akár milyenkéül céljait és cím alatt husz ember és ez a husz ember tehesse tonkre az országot azzal, hogy hónapokig, sőt évekig akasztassa meg a magyar törvényhozás munkáját. Magunk használtuk e fegyvert valamikor a haza javáért oly kormányok ellen, amelyeknek ténykedését átkosnak tartottuk, (Élénk helyeslés és éljenzés) de nem vagyunk sem eég lelkiismeretlenek, sem elég meggondolatlanok, sem elég könnyelműek, sem elég együgyűek ahhoz, hogy általunk élesre kőszorulva és kiprobálva adjuk e fegyvert most ellenségeinknek, hogy vígan használhassuk ellenünk, nemzetünk ellen, hazánk ellen. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps. Felkiáltások: Nem vagyunk ilyen botorok.) Ilyen korlátoltságot senki se tételezzen fel róunk, sem pedig olyan vakaságot, hogy ne tudjuk, mi a különbség abban, ha a magyar nemzetnek adunk egy könnyen használható fegyvert rossz kormányok ellen és abban, ha a nemzet ellenségei számára őrizzük meg és nekik adjuk át e fegyvert, hogy ezzel a nemzet vezéreiből a akult kormány működését tehessék lehetetlenné és a magyar alkotmányt sodorhassák végveszélybe, ha husz embernek közülök az így tetszik. (Hosszantartó helyeslés éljenzés és taps.) Ilyen őrütséget elkövetni sem fogunk, akármekkora jelszavakat vagdosnak a fejünkhez azok, akik ellenségei hazánk és eivünknek és azok, kik nem ellenségei arról győződve, hogy mindent jobban tudnak, mint a honfiai gondokban megöregedett vezérek s akik még próbára nem tett hazafiságukat igen nagyfokú önbizalommal jobbnak, igazabbnak tartják, mint haza azon régi kipróbált hű fiainak hazafiságát, akiket a nemzet vezérei polcra emelt. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A függetlenségi párt céljai.

Tisztelt barátaim! Nehéz az ország sorsa, természetellenes a helyzet és ennek fentartása nagy honfieriényeket, nagy önmérsékletet igényel. De én bízom nemzetemben, bízom pártomban és ne vegyek önhittségnek, ha bízom önmagamban. (Hosszantartó éljenzés és taps. Felkiáltások: Éljen Kossuth Ferenc.)

Tudom, hogy a nemzet nem fordul el sem a függetlenségi párttól, sem öreg vezéréiről és hogy mikor a mai munka gyümölcsét leszedheti majd a nemzet; ha akarja, le is fogja azt szedni, mert a többség a miénk lesz, mi pedig akarjuk. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps.)

Adj a Isten, hogy így is legyen! Most pedig teljesítsük köteletségünket hűségesen, lojálisan, mint a még mindig elkerülhetetlenül szükséges koalíció tagjai, elvárva azt és bizva abban, hogy amint mi tiszteletben tartjuk más koalíciós pártok jogait és érdekeit, úgy ezek is tiszteletben tartják a mi pártunk jogait és érdekeit. (Igaz! Ugy van!) Ugy sem személyes érdekek ezek, hanem egy oly párt érdekei, amelynek céljai, ha megvalósulhatnak, naggyá, hatalmassá, boldoggá teendik a magyar hazát. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az obstrukció szárazmalmából.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 17.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyv hitelesítése után áttérnek a házszabályrevízió tárgyalására.

Maniu Gyula köteletségének tartja a felszólalást még a vita ilyen előrehaladott stádiumában is, mert a népkarát szabad megnyilatkozásának megvédéséről van szó. Téved a kormány, ha azt hiszi, hogy mellette van a nép. Az alkotmány sáncaiból kizárt milliók a javaslat ellen vannak, sőt ellene van az igazi függetlenségi elemek is. És itt e házban csaknem száz képviselő van ellene; ami nem mondható elenyésző kisebbségnek. Hiszen a többség soraiból is nagyon sokan csak amiért nem mernek ellene szólni, mert a legszigorúbban pártkérdéssé és kabinetkérdéssé tették.

Tartbatatlan állapot, hogy itt ne lenne szó a szólásszabadság megszorításáról. — Olyan az a tizenhat óras ülés, mintha a szomszéd embert belnyomnánk a tengerbe, a helyett, hogy egy pohár vizet adnánk neki.

— Mindnyájatokat a tengerben szeretnénk látni — kiáltják a néppártiak.

Maniu Gyula kérde, hogy tizenhat óras, éjjeli üléseken, lehetséges-e az eszmék megérthetése, a meggyőzés, a komoly tárgyalás? Foglalkozik ezután az indítvány részleteinek szembeötös hiányaival. Sajnálatlalt látja, hogy a függetlenségi párt ez indítvány mellett van. Ez azt jelenti, hogy a párt hajlandó elveinek kilenvenkilenc százalékát feláldozni.

— Ohó — tiltakoznak a negyvennyolcasok.

Kállai Tamás: Ez a vakmerő állítás.

— Vakmerő, de igaz — vág vissza a balpárt.

Maniu Gyula: A függetlenségi párt nagyon is kegyelmesen akarja megtartani a hatalmat. Foglalkozik a revízió mellett felsorolt érvekkel. Nem tudja, mióta olyan szerelmes ez a koalíciós kormány a többségi elvben. Hiszen más a parlamenti többség, más az ország politikai többsége. Ezt hirdete mindig a negyvennyolcas párt is.

Tiltakozik ama felfogás ellen, mintha a szociáldemokraták és a nemzetiségiek szeparatiztikus törekvéseket áruánának el.

Az elnök figyelmezteti a szónokot, hogy térjen már a tárgyra.

Maniu Gyula: A külföldi és angol példák, amiket oly gyakran emlegetnek, nem jöhetnek figyelembe e kérdés eldöntésénél. Ottan egészen más állapotok vannak. Beszéde végén határozati javaslatot nyújt be a revízió ellen.

Molnár Jenő tiltakozik a revízió ellen, amelynek a kormányprogrammban semmi nyoma sincs. A koalíció programjának megfordítottját csinálta meg. A belügyekben megtartotta a státuskvót, ott vannak a megyei hatalmasságok, a főispánok. Ellenben Ausztriával szemben a státuskvót is feladtak. Apponyi most a népszerűség ellen beszélt. Kissé későn jött reá. Egész életében eddig soha sem került a népszerűség. A revízió nincsen a paktumban és a választások előtt sem mondták a függetlenségi, hogy meg akarják csinálni. Polemizál Tolnay Lajossal, akinek az a szomorú szerep jutott, hogy a revíziót védelmezze. Hihetetlen, hogy ezt a javaslatot még módosítani sem szabad. Apponyi nem engedi. A jó öreg Machiavelli pedig megfordulna sirjában, ha meghallaná, mit mondott Andrassy a következetességről.

Beszéde közben öt perc szünetet kér. Szünet után.

Molnár Jenő folytatja beszédét.

A szervező bizottság ülése.

A szervezési szabályrendelet tárgyalása.

Uj bizottságok.

— március 18.

(Saját tudósítónktól.) A szervező bizottság tegnapi ülésén folytatta a szervezési szabályrendelet tárgyalását, amelyben eljutott egész a fizetésrendezést tárgyaló szakaszokig, úgy hogy a legközelebbi, a jövő hét hétfőjén tartandó ülésen a a fizetésrendezés tárgyalása kerül sorra.

Hogy az albizottságok revíziós munkálatai nem voltak hiábavalók, az lépten nyomon kitűnik a szabályrendelet tervezet tárgyalásai során, melyen nem egy hiányos, vagy helytelenül szövegezett szakaszt kijavítanak, illetőleg újólag szövegeznek.

Igy minden kétséget kiáró módon precizozta a bizottság a tisztifőorvos és főkapitány egymáshoz való viszonyát. Addig ugyanis felmerülhetett, aminthogy fel is merült az a kérdés, hogy szakközege-e a főorvos a főkapitánynak, vagy nem. Most a bizottság — helyes álláspontra helyezkedve — kimondta, hogy a főorvos csak a polgármesternek, tanácsnak és közgyűlésnek szakközege.

Régen érzett hiányt pótolta a bizottság akkor, mikor a szervezési szabályzatba egy ujalbizottságot vett fel, a közlekedésügyi bizottságot. Erre a bizottságra nagy szüksége van a városnak közlekedési ügyeire való tekintetből amelyeknek egy állandó bizottság által való intézése fontos érdekekből kívánatos.

A tegnapi ülésen egy kényes ügy is felmerült, a bizottsági ülésekre nem járó városatyak megbüntetésére. A bizottság úgy akarta kimondani, hogy három szakkbizottsági ülésről igazolatlanul elmaradó bizottsági tag eo ipso elveszítse bizottsági tagságát. Ebből bizony erős konfliktusok keletkezhetek volna, ha a szakasz ily formában kerül bele a szabályrendeletbe, de Márton

Imre felvilágosította a bizottságot a rendelkezés jogtalanságáról, mert hisz a bizottságok tagsági állásaira a mandátumot a közgyűlés adja és így — mint Márton Imre meggyőzően kifejtette — a mandátum visszavonására is egyedül a közgyűlés jogosult. Ezért javasolta, hogy a bizottsági tagságokat csak a közgyűlés vonhassa vissza.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. Jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Tüdös Kálmán dr. főorvos, Aczél Géza főmérnök, Somogyi Pál, Szilágyi Imre, Magoss György dr. főügyész, Fejér Ferenc dr., Márton Imre, Roncsik Lajos főszámvevő, Király Gyula tanácsnok, Konecz Ákos tb. tanácsnok, Tóth Emil dr. aljegyző, Komlóssy Pál dr. rendőrfogalmazó, a bizottság jegyzője.

A főorvos hatásköre.

A bizottság a közegészségügy szervezésének tárgyalásához kezdett hozzá. Erre vonatkozólag az albizottság egy egész külön javaslatot terjesztett be. A tiszti főorvos hatáskörének megállapításánál hosszas vitára adott alkalmat az a kérdés, hogy a főorvos szakközvege-e a főkapitánynak.

Tüdös Kálmán dr. hivatkozik a törvényre, amely csak annyit ír elő, hogy a főorvos a polgármesternek, a tanácsnak és a közgyűlésnek egészségügyi szakközvege. E szakaszban nyíltan ki van mondva, hogy a főorvossal mily fórumok rendelkezhetnek. A főkapitány egészségügyi szakközvegei a kerületi és rendőrorvosok. Az állás súlyát, tekintélyét csökkenti az, ha a főorvost a főkapitány közvegének súlyosítják.

Kovács József polgármester közegészségügy érdekében valóán tartja, hogy a főkapitány a főorvos egészségügyi szakvéleményét kikérhesse és ha jónak látja rendelkezéseket adhatson ki számára.

Fejér Ferenc hivatkozik más városok szabályrendeleteire, ahol a főorvos szintén a főkapitány szakközvege.

Aczél Géza elegendőnek tartja, hogy a kerületi és rendőrorvosok legyenek alárendelve a főkapitánynak.

Somogyi Pál indítványozza, hogy a szakaszt úgy szövegezzék, hogy a főorvos a polgármesternek, tanácsnak és a közgyűlésnek szakközvege. A bizottság az indítványt elfogadta. Ezután a kerületi és rendőrorvosok teendőt állapították meg.

Ennek végeztével a bizottság a levéltári szervezet tárgyalására tért át. A közlevéltár címet törölték. Ehelyett levéltári hivatal lesz. A közlevéltáros címet is törölik, helyette főlevéltáros lesz. Eltörlik továbbá a levéltári segéd-állást, de helyette levéltárnokot alkalmaznak, akinek diplomával kell bírnia.

Új szakbizottságok.

Ezután a szakbizottságok szervezetét, jogkörét állapította meg a bizottság. E közben szóba került, hogy a szakbizottságokban az előadó tanácsnokoknak legyen-e szavazati joguk vagy sem. Vecsey Imre kívánja, hogy a bizottságokban a referáló tanácsnokoknak is legyen szavazati joguk. Aczél Géza ezt feleslegesnek tartja, mivel a tanácsnokoknak a közgyűléseken ugyanis van szavazati joguk. A bizottság a régi állapot fentartása mellett foglal állást.

A bizottságok szervezésénél Aczél Géza főmérnök indítványozza, hogy egy közlekedési bizottságot létesítsenek, amelynek feladatává a közlekedés ügyeket tegyék. A bizottság a javaslatot elfogadta. Az albizottság indítványozza, hogy közlekedési bizottságot is létesítsenek. A bizottság a javaslatot elfogadta s megbizta Tüdös Kálmán főorvost és Körner Adolf tanácsnokot, hogy a közlekedési bizottságra vonatkozó szakaszokat szövegezzék meg.

Hanyag városatyák.

A bizottsági ülésekről elmaradó bizottsági tagokra nézve a szabályrendelet tervezet kimondja, hogy három ülésről igazolatlanul

elmaradó bizottsági tag, ki elmaradását nem igazolja, automaticus elveszti bizottsági tagságát.

Márton Imre módosító indítványt tesz, hogy három ülésről igazolatlanul elmaradó bizottsági tag bizottsági állását a közgyűlés vonhassa csak vissza. A közgyűlés adja a mandátumot, tehát egyedül a közgyűlés vonhatja azt vissza.

Fejér Ferenc oly módosítást ajánl, hogy ha a bizottságnak s elnökének felhívására sem igazolja elmaradását az elmaradó bizottsági tag, akkor bizottsági tagságát elveszti.

Szilágyi Imre kihagyná az egész szakaszt.

Aczél Géza különbséget óhajt tenni azon bizottsági tagok között, kiket a közgyűlés választ és kiket a főispán nevez ki. Utóbbiak három igazolatlan elmaradás után automaticus veszítsék el bizottsági tagságukat, míg az előbbieket tagsága felett a közgyűlés határozzon.

A bizottság hosszas vita után úgy határoz, hogy az egész szakaszt kihagyja.

Ezután a bizottság a tárgyalást félbeszakította s folytatását, melyen a fizetésrendezés ügye kerül sorra, a jövő hét hétfőjére tűzte ki.

Egyház és iskola.

Igazgatók értekezlete Debrecenben.

— március 18.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter az összes tankerületi főigazgatókhoz körrendeletet intézett, amelyben kívánatosnak jelzi, hogy tankerületenként bizonyos időközökben a főigazgatók együttes értekezletre gyűljenek össze, ahol egy a középiskolai nevelés és tanítás általános országos érdekü valamint az illető tankerület sajátos viszonyai közelebbről érintő ügyek és eszmék kerülnek megbeszélésre.

Ilyen értekezlet lesz Debrecenben e hó 23 án, Géressy Kálmán tankerületi főigazgató elnöklésével. Az értekezleten a tankerület kebelébe tartozó összes középiskolák képviselve lesznek igazgatóik által. Az egyes tanintézetek most jelentik be képviselőiket Géressy Kálmán főigazgatónál. Az értekezleten fontos pedagógiai ügyek kerülnek tárgyalás alá.

A statusquo izr. iskola is lélekemelő ünneppel ülte meg március idusát. A tanulók énekelték a Himnuszt, a Szózatot és a Talpramagyart. Lippe József tanító értekezett szépen a márciusi eseményekről és vagy 10 tanuló a szebbnél-szebb verseket szavalta. Az ünnepélyen részt vett a tantestület, a hírközség és iskolaszék képviselői, továbbá nagy vendégközönség.

Leszurt zenész.

A lakók háborúsága.

— március 18.

(Saját tudósítónktól.) A város periferián rendszeren napi látványosság a lakók háborúsága. A külső utcákon alig van ház, hol verekedésekkel egybekötött házi koncertek naponként ne fordulnának elő.

Bizonyságot szolgáltatnak erre a rendőrség aktái. Mindennap 5—10 panaszt tesznek ilyesmi házi esetpaték ügyében a bünyösztályon. De ezek között már nagyon súlyos az az eset, melyben Mezey Károly zenész sietett panaszt emelni. Mezei Károly a Késes-utca 86. szám alatt lakik, szomszédságban Horváth Pál cipésszel. A két szom-

széd összevezett és mint illik össze is verekedett. A napokban este későn érkezett haza Mezei Pál zenész. Amint a sőt udvaron keresztül haladt, egyszerre csak rátámadt a szomszédja, Horváth Pál és ütlegetni kezdte.

A megtámadott ember természetesen nem hagyta magát és védekezni próbált, de ekkor támadója köpenyegé alól kirántott valami élesre fent szerszámot és kétszer úgy fejbevágta, hogy a zenész azonnal összeesett. Hozzáértőzői vitték be a lakásba és lehívták hozzá dr. Leitnert, aki azonnal ápolás alá vette.

Állapota pár napig nagyon súlyos volt s bár a gondos ápolás folytán csakhamar jobbra fordult, pár hétig még őriznie kell az ágyát.

A haragos szomszéd ellen a rendőrség, a feljelentés folytán szigorú eljárást indított.

Kubelik Jan bányavásárlása.

A hegedűművész, mint bányatulajdonos.

— március 18.

(Saját tudósítónktól.) Debreceni házassága révén magyarrá lett s nekünk különösen kedves ismerősünkről, Kubelik Jan, a cseh származású híres hegedűművész felől érdekes hír érkezik Amerikából. Azt mondja a fama, hogy Kubelik Amerikában bányatulajdonos lesz.

Az Amerikából érkező híreket megszoktuk már a valódi értékükre leszállítani, de ezt olyan formában emlegetik, hogy kénytelenek vagyunk elhinni. Különben ez nagyon könnyen lehetséges, hogy a világszerte ismert hegedű-virtuóz, ameltett a kincses bánya mellett, mely művészetében rejlik, egy realisabb értékű valóságos bányát is akar tulajdonának ismerni. Lehet, hogy Amerikában az ideális lelkű művészt is meglepte a jentik vállalkozó szelleme és a hegedűkirályt rásodorta arra az utra, mely a dollárkirályság felé vezet.

Nem is olyan bizarr dolog: egy milliárdos hegedűművész. E téren Kubelik lesz az uttörő. És ha a dollárok birodalmában is oly szerencsés kézzel fog kormányozni, mint a művészet országában, hamarosan le fogja győzni Amerika pénzkirályait.

Egyébként ez a Kubelikről szóló legújabb amerikai szenzáció részletei úgy szólnak, hogy a művész, ki most amerikai hangversenyköruton van, melyért 80,000 koronát kap, értesítette a magyar-amerikai bankot, hogy Arizonában rezbányát óhajt vásárolni. A bank igazgatója azonnal intézkedett, hogy Kubelik e kívánsága mielőbb teljesedésbe menjen, így a művész rövidesen csakugyan rezbányatulajdonosnak fog felecsapni.

Színház.

MŰSOR:

Szerdán Ripacosos Pista dolmánya színmű „C” bérletben.

Csütörtökön: Katalin operette „A” bérletben.

Pénteken: Idegesek színmű „B” bérletben.

Szombaton Varázskeringő operette „C” bérletben.

Vasárnap délután Sulamith operette bérlet-szünet.

Vasárnap este A császár katonái dráma kis bérlet.

* **Ripacosos Pista dolmánya.** Rákosi Jenő nagyhatású népszínművét, Ripacosos Pista dolmányát adják ma este, amelyben a főszerepeket Zilahyné, Békés, Horváth, Talián adják. Pista szerepét Bérczy Ernő játssza.

* **Katalin.** Ez az örökbecsű, szép zenéjű operette kerül csütörtökön előadásra, amelynek címszerepében Zilahyné nemesak

a vidéken, hanem a fővárosban is legnagyobb sikereit aratta. Germain hadnagy Lónyay, Amica Zsigmondy lesz.

* **Idegesek.** Sardou Viktor kiváló vigjátékából, amely pénteken kerül színre, naponta folynak a próbák Polgár Sándor vezetése mellett. A kitűnő vigjáték elsőrendű szereposztásban kerül előadásra. A főszerepeket Szakács, Ternyei, Békés, Árkosy, Bérczy, Ligeti, a női szerepeket Szabó Irma, Báthory Marcsa stb. adják.

VILLAMOS SZINHAZ.

Az Uranus mai új műsora. Délután 4-6-ig és 5-6-ig félhelyáru gyermekelőadások. Teljesen ujonnan érkezett kitűnően neveltető műsorral. Este 6, 7, 8 és 9 órákor, rendes helyárral, a következő diszes műsor: 1. Egy biciklista nő első utja (bohózat). — 2. Szerencsétlen véletlen (tanulságos látványosság). — 3. Frizzó, az átváltozó művész (érdekes látványosság). — 4. Kerékpárverseny (sport). 5. A féltékeny feleség (bohózat). — 6. Mult hó 20-án lezajlott Nizzai Karneval (látványosság). — 7. Szerelem elixír (bohózat). — 9. Az utolsó töltny (szenzációs katonai dráma). 10. A három magyar szépség (gyönyörűen színezett kép). Műsorváltozás fenntartva.

Ranunkel Ede szabadlában.

A tábla szabadlára helyezte.

— március 17.

(Saját tudósítónktól) Szomorú sors jutott osztályrészül Ranunkel Edének, a hajdan általános ismerettségnek örvendő debreceni nagykereskedőnek. Fogságból fogságba jut és szombaton a vizsgálati fogságból alighogy szabadlára helyezték, ismét letartóztatták, amiatt, hogy egy régebbi bűnyüvének tárgyalásán nem jelent meg és szökésétől tartottak.

Letartóztatását a vádtanács rendelte el, amelynek letartóztatási végzését Ranunkel megfelelőbbézte a táblához, melynek felelőviteli tanácsa tegnap döntött az ügyben és Ranunkel Edét szabadlára helyezték. Tegnap délután bocsájtották ki az ügyészség fogházából a szerencsétlen embert, kit a börtön teljesen megtört, úgy hogy még régi ismerősei sem ismertek reá.

Ranunkel Ede most már Debrecenben marad, míg ügyeiben meglesz a tárgyalás. Most hitelezési csálás miatt folyik ellene az eljárás. A bűn útjára tévedt kereskedő ugyanis mikor már a tönk szélén állott még váltómanipulációkhoz is folyamodott. Rendesen kisebb szabóiparosokat csapott be, akik tömegesen tettek nemrég ellene feljelentést, ami miatt országosan körözték is Ranunkelt.

Ezekben az ügyekben a vizsgálat még nagyon kezdetleges stádiumban van és hónapok kellenek hozzá, míg ezt a szomorúan szenzációs bűnyüvet befejezik.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Véresre vert földbirtokos.

Titokzatos éjszakai támadók.

— március 18.

(Saját tudósítónktól.) Titokzatos esetben folytat most nyomozást a debreceni csendőrség. Arról van szó, hogy egy debreceni földbirtokos éjszakai útjában ismeretlen tettesek megtámadták és véresre verték.

Csornai Sándor Eötvös-utcai 32. szám alatt lakó földbirtokosnak a Vargakert végén van egy nagy darab földje. Csornai János a mult hetet ezen a tanyáján töltötte. Vasárnapra is csak meglátogatni jött be az itt lakó családját, de aztán a tavaszi munka újból kiszólitotta birtokára. Ezért még vasárnap este elindult tanyájára. Útja a Salétrom laktanya mellett vezetett el.

Amint a rozoga épület mellett elhaladt, egyszerre csak a sötétből rátámadt öt züllött külsejű férfi és egy nő és se szó, se beszéd agyba-főbe verték s aztán elmenekültek, áldozatukat vérbefagyva ott hagyva az utszélen.

Csornai Sándor később nagy-nagynehezen bevánszorgott a nem messze eső korcsmába, hol segélyben részesítették és reggel beszállították lakására.

A vakmerő támadás ügyében a csendőrség széleskörű nyomozást indított. Valószínű, hogy az éjszakai támadókat Csornainak egyik elbocsájtott munkása bujtotta föl, de lehet, hogy rablási kísérlet forog fenn. A csendőrség már különben nyomon van.

Kirabolt uriasszony.

Vakmerő rablótámadás a Széchenyi-utcán.

Közbiztonsági állapotok Debrecenben.

— március 18.

(Saját tudósítónktól.) Olykor, olykor az eseménytelen, szenzációkat nélkülöző napokon az újságok dicsőimnuszokat zengenek a közbiztonságról és a nagyközönség melegeggedéssel veszi tudomásul, hogy míg más vidéki városban egymást kergetik a véres események, kisebb-nagyobb szabású gyilkosságok, rablótámadások stb., addig Debrecenben a rendőrségnek nincs egyéb dolga, mint a tüntetőket őrizni, nehogy valami bajuk essék.

Ilyenkor aztán egyes izgató esetek szolgálnak eleven cáfolatul. Most is — hosszú csöndesség után, mely csak megerősítette azt a hiedelmet, hogy kitűnőek a közbiztonsági állapotok — egy vakmerő rablótámadás izgalmas részletei szolgálnak fokmérőül az agyondícsért közbiztonságnak.

A vakmerő rablótámadás a város egyik legforgalmasabb helyén történt, oly időben, az esti órákban, amikor az utcák még jóformán forgalmasak. A szinte megdöbbenést keltő rablótámadásnak egy uriasszony esett áldozatul, akit ismetetlen tettes oly brutálisan rabolt ki, hogy az urinó súlyos betegen fekszik lakásán.

Az eset részletei a következők:

Ut hazafelé.

Ehrenreich Ignóné Széchenyi-utca 45. szám alatt lakó urinó hétfő este valamivel kilenc óra után igyekezett hazafelé lakására.

Egyik ismerősénél volt látogatónba és késő este lett mikor már hazakészült. Amint a Piac u-cáról a Kistemplom-bazárra befordult egy idegen alak követni kezdte. Az urnó meggyorsította lépteit. A bazár beszögelésénél egy lámpa ég és ennek a fényénél az urnó rémülten látta, kisérőjének züllött alakját, aki szó nélkül mindenütt a nyomában tartott.

Ehrenreichné, bár idősebb s szívbjajos asszony nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem mikor látta, hogy követője nem valami jószándéku ember, szaladni kezdett.

A rablótámadás.

A züllött alak egy merész ugrással ekkor a védtelen nőre vetette magát. A kezében lévő bottal a fejére, majd az arcába csapott és letépette a földre s fojtogatni kezdte:

— Add ide minden pénzed, mert megfojtalak.

A megtámadott nő még felelni sem volt képes. A rabló erre kikutatta az asszony zsebeit. Egy pénztárcát talált, melyben 12 korona volt. Ugy látszik, hogy melegegedett ezzel a zsákmánnyal, mert ott hagyva áldozatát a földön, elmenekült.

A megkínzott urnó sokáig feküdt alátan a földön, míg az arra járók észrevették és eszméletre térítvén, hazasegítették.

A szerencsétlen urasszony valósággal betegje lett az esetnek, mely a környéket egészen fellázította.

Erdekes, hogy az esetről a rendőrség nem tudnak semmit. A rablótámadás idején ugyanis rendőrnek hire-hamva sem volt, a kirabolt urasszony férje pedig súlyos beteg neje betegágya körül foglalatokodik, úgy, hogy a feljelentés megtevésére még ideje sem volt.

Dr. Kovács István meghalt.

— március 18.

A debreceni katolikus papságnak mélyesége gyásza van, a róm. kath. lelkészi kar egyik nagy tudású, nemes lelkű tagja: Dr. Kovács István segédlelkész hosszas szenvedés után tegnap este kilenc órákor meghalt.

Egy puritán egyszerűségű, hivatását mélyen átérző pap veszett el Dr. Kovács Istvánban. Akik ismerték, csak azok tudák felfogni nemes jellemének minden vonását, melyet tollal visszaadni lehetetlen.

Hogy mi volt e sokoldalú, vidám lelkű és nemesszívű pap az ő hívőire, sőt a város közönségének nagy részére nézve, csak hirtelen támadt súlyos betegsége idején tűnt ki igazában. A hívők naponként tudakozódtak betegsége fázisairól, ugyszintén kedves kis tanítványai is.

Kovács István a legjótékonyabb lelkek közé tartozott, aki igen sok szegénynek törölte le könnyeit s szerény keresménye legjavát azoknak adta, akik szűkölködtek.

Nagy tanultságát, művészi talentumát csak legközvetlenebb környezete bámulta igazán.

Mint volt lazarista szerzetest Grácból Rómába küldték, ahol két év alatt a hittudományok és bölcsélet doktora lett. Azután Konstantinápolyba helyeztetvén át, itt a magyar-osztrák konzulátus által fentartott gimnáziumban a 7. és 8. osztályban a fizika és és mennyiségtan nagy tudású tanára lett. Felsőbb mennyiségtani és fizikai buvárlatokra is maradt ideje s ezért szaktudósok is magasztalták. A magyar latin és német nyelven kívül folyékonyan beszélt franciául, angolul és olaszul is. A konstantinápolyi rendházban, mint tolmácsot, minduntalan fölkeresték a különböző nemzetiségűek, akik a tarka világvárosban másképp nem tudták volna megértetni magukat. Rendkívül kedvelte a zenét, de szinte aggódó gonddal kerülvén a feltűnést, sohan nem is tudták róla, hogy a csellót, harmóniumot és ceterát mesterien tudta megszólaltatni.

De legkedvesebb volt mint tréfás, humoros ember, akinek szinte az volt az elve, hogy maga körül szomorú arcot ne lásson. A csütörtöki esték felolvasó közönsége is

csak nem régen ismerhette meg erről az oldalról, amidőn konstantinápolyi élményeiről tartott harsogó kacajoktól kísért, igazán kedveritő előadást.

A váratlanul jött halált súlyos szenvedések előzték meg. S mégis e súlyos órákban is — az ajtosságai gyakorlatok után — gyakran fel-felragyogott tiszta humorának fénye s nem egy jó ötletet jegyzett föl környezetére. Az utolsó órákban példás buzgósággal vette föl újból a szentségeket s minden társától bucsút véve, mindenkinek külön-külön valami kedves emléktárgyat adományozva, hunyta le szeméit.

Temetése csütörtökön délelőtt háromnegyed 9 órakor szent misével kezdődik a róm. kath. plébánia szent Anna-utcai templomában.

Kovács István dr. haláláról a következő gyászjelentést tettük:

A debreceni róm. kath. lelkész kedő papság úgy a maga, mint a rokonság nevében is mélységes bánattal, de Isten szent akaratján megnyugodva tudatja, hogy feledhetetlen paptársa, Istennek fardhatatlan szolgája s a kedves rokon, tisztelendő dr. Kovács István segédlelkész a szentségek többszöri ájtatos felvétele után f. évi március 17-én este 8 órakor élete 33 ik, áldozó papsága 9-ik évében visszaadta nemes lelkét teremtőjének.

Az Urban elhunyt földi részei március 19-én délelőtt háromnegyed 9 órakor a plébánia épületben tartandó beszéltetés és lelki üdvéért bemutatandó szent mise áldozat után fognak a Szent Anna utcai temetőbe a föltámadás vigaszteljes reményében sirba helyeztetni.

Az Ur Jézus, kinek hűséges szolgája volt, legyen a mennyben jutalma.

A temetést Gebauer temetkezési intézete rendezi.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban ma szerdán délután három órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **Gyermeknap Debrecenben.** Weszprémy Zoltán főispán felhívására a helybeli kereskedők sorra sietnek bejelenteni a főispánnak, hogy április 2-án és 3-án gyermeknapot tartanak. Az eddig jelentkezett kereskedők névsora a következő: Farkas Gyula műkertész, Weisz Adolf posztókereskedő, „Turul” cipőkereskedés, Vargha József butorgyáros, Csáthy Ferenc könyvkereskedő, Lőkóvics Arthur ékszerész, Ganovszky Lajos fűszerkereskedő, Aczél Henrik írószerkeskedő, ifju Gyürky Sándor, Thaisz Arthur papirkereskedő, Kontsek Kornél női divat áruháza.

— **Kerpely gordonkaművész színházi hangversenye.** Mint biztos helyről értesülünk, Kerpely Jenő lovag, az Európaszerte ismert fiatal gordonkaművész, hangversenyt ad f. hó 29-én, vasárnap este a színházban Poppernek e híressé vált kiváló tanítványa évek óta Londonban él s ott és a külföld több városában nagy sikerrel hangversenyezett és most rövid időre Budapestten tartózkodván családjánál, sikerült őt megnyerni e debreceni szereplésre. A művész estély keretében a „Pillangó kisasszony” kerül még színre, amely a debreceni

közönségnek egyik legkedveltebb és régideje nem élvezett operetije. A címszerepet ezuttal maga Zilahyné asszony fogja kreálni. A művésztétel iránt máris általános az érdeklődés.

— **Népkönyha bezárás.** A reform. jótékony négyelet március 16-án zárta be népkönyháját, ahol a tél folyamán sok szegényember kapott ingyen kosztot. A bezáráson jelen voltak Veressné Szathmáry Teréz elnök, Weszprémy Zoltánné alelnök, Sass Béláné, Konez Ákosné, Rotschnek Emilné, Czégely Ilona, P. Nagy Zoltánné, Szallár Ferencné, Vértessy Lajosné v. tagok, Szele György igazgató, Konez Ákos tb. tanácsnok, négyeleti titkár. A városi tanács megbízásából Konez Ákos tb. tanácsnok mondott köszönetet a tanács nevében a népkönyháért. Szele György pedig a tanácsnak mondott köszönetet a népkönyha támogatásáért.

— **A Dóczy intézet megnyitása.** A Dóczy intézetet, melyet a vörheny fellépése miatt a múlt héten a polgármester bezárattott, ma a járvány megszűnése miatt újra kinyitják.

— **Ünnepély az iparostanonciskolában.** Március 15-ét szép ünnepélyel ülte meg az iparostanonciskola kebeleben alakult Tanonc-otthon. A műsor száma az ifjusági dalok és tanulók töltötték be. Különös fel-tűnést keltett Botos Pal tanuló, aki szépen megkombinált alkalmi beszédet mondott, melyet ő maga irt. Szépen szavaltak még Faragó Andor, Kiss György, Kriszte Jenő, Aranyi Lajos, Erdődi Ferenc.

— **Debrecen uri társadalmának Uránusban.** Tegnapi este díszes uri közönség jött össze az Uránusban. A 9 óras előadás után rendkívül érdekes amateur fölvételeket mutattak be álló képekben. a meghívott vendégek előtt, Magában a rendes rendező mozgófényképek nagy tetszést és pompás hangulatot keltettek az egybegyűlt díszes közönség körében nemkülönben az álló vetített képek is, melyek mindenike gyönyörű látvány volt. Legközelebb megint pénteken, március hó 20-án este a 9 óras előadás lesz egy ilyen gazdag műsorú és vetített álló képek bemutatásával kapcsolatos előadás. Ezen előadás, mintán teljes két óra hosszat fog tartani, a helyárak 50 százalékkal emelve lesznek és jegyeket előre válthatni csütörtökön délután 2 órától este 10 óráig, pénteken délután 2-5-ig a színházi pénztárnál.

— **Fülöp Julia bűnügyében.** A bűnös üzemleiről városszerte ismert Fülöp Julia bűnügyében tegnap lett volna a főtárgyalás a debreceni törvényszéken. A tárgyaláson azonban a vádlott betegsége miatt nem jelent meg és betegségét orvosi bizonyítványokkal igazolta. Emiatt a tárgyalást a büntetőtanács elnöke, dr. Oláh Miklós elnapolta.

— **Halálozás.** Egy derék debreceni polgár haláláról tettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a felejtethetlen nagyapa, szerető testvér, sógor, após, nagybácsi és áldott emlékü jó rokon néhai polgár Jambor István városi és ev. ref. egyházi bizottsági tagnak folyó hó 16-án reggel 8 órakor, életének 79-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 18-án délután három órakor fognak Garai-utca 28. sz. házunktól a ref. egyház szertartása szerint, a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtiszűségétélre rokonsáinkat, ismerőseinket és a nagyérdemű közönséget szomorodott szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1908. március 16. Bánatos unokája Szabó István. Egyetlen testvére Juliánna férjével Méréföldi Alajossal és gyermekei: Gyula ne-

jével Mikes Erzsébettel, Irma férjével Machala Lajossal és gyermekei: Irén, Irma és Károly. Veje Szabó Lajos. Közei rokona polgár Kiss József nejjével Végh Zsuzsánával és gyermekei. Unokatestvére özvegy Varga Istvánné Jambor Sára és gyermekei. Számos közei és távoli rokonok nevében is. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! A temetést Peley Imre tem. int. Bádogos-utca 6. rendezi.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Özvegy Oláh Jánosné ref. 77 éves, Szabó Mária ref. 23 éves, Kiss Károly ref. 65 éves, Molnár László róm. kath. 5 éves, Gura Mária róm. kath. 21 napos, Jambor István ref. 78 éves, Czibere Gergelyné ref. 75 éves, Kovács Mária róm. kath. 5 hónapos, Harasnyai Sándor ref. 1 napos, Kovács Sándor ref. 58 éves, Nagy Imre ref. 11 éves, özvegy Orosz Jánosné ref. 65 éves.

— **Névmagyarosítás.** Dr. Grósz Adolf kisvárdai ügyvéd miniszteri engedéllyel György-re változtatta nevét.

— **Percezel Karola** tánciskolájában a tavaszi tanfolyam folyó hó 19-én délután 5 órakor kezdődik. Kis gyermekeknek külön-külön. Esti tanfolyam felnőtteknek. Beiratkozni lehet naponként délután 2-6-ig. Szentduna-utca 22. Boszton külön órák minden időben.

Aki igazán hazai ipart akar pártolni, az csakis Nagy Andrást-féle kesztyűket vásároljon.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, március 17. A képviselőház mai ülésének végén Molnár Jenő beszéde után az elnök megállapította azoknak a képviselőknek a névsorát, akiket a zárszó joga megillett. Holnapi ülés napirendjének megállapítása után ért véget az ülés.

A király állapota.

Bécs, március 17. A király állapota minden tekintetben kielégítő. A király az éjjel nyugodtan aludt és álmát csak egy izben zavarta köhögési inger, mely azonban csak rövid ideig tartott. A király ma reggel, mint rendesen, korán ébredt fel és állapota úgy a reggeli, mint a délelőtti órákban is semmi kívánni valót sem hagyott hátra. A király náthájának tendenciájából azt lehet következtetni, hogy az nemsokára teljesen megszűnik és nem ad semmiféle okot az aggodalomra.

A király ma délelőtt Ernő Ágost kumberlandi herceget kihallgatáson fogadta. Bárha a király jól érzi magát, állapota mégis megköveteli, hogy néhány napig egyenletes hőmérsékű levegőben maradjon és így kétséges, hogy ezen a héten bemegy a Burgba.

A horvát helyzet.

Budapest, március 17. A horvát politikai helyzet ügyében csütörtökön, e hó 19-én kezdik meg a döntő tárgyalásokat.

Tüntető nemzetiségi képviselők.

Budapest, március 17. A képviselőházban a zárszó jogának megállapításánál kitünt, hogy két nem-

zetiségi képviselő: Bredicsán Korjolan és Petrovics István, oláhul, illetve szerbül irták alá nevüket a beadott ellenindítvány alá. E határozati javaslatot 10 nemzetiségi képviselő írta alá s a fenti két képviselő aláírása miatt mind a tizen elestek a zárszó jogától. A két idegen nyelvű aláírást: Cariolan Brediceanu és Stefan Petrovics alakai hibának minősítette az elnökség.

Megszökött gyógyszerész.

Budapest, március 17. Halápi Frigyes ismert fővárosi gyógyszerész, 200,000 korona adósság hátrahagyásával megszökött. Egykori nagy vagyonát elkártyázta, gyógyszer-tárát titokban eladta.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a **SCOTT**-féle Emulsió. Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszertárban.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén. 3

Ez az erdő, mely északkeletről kulesát képezi Boszniának. Innen küldte szét a vezír a tartományba mindenfelé a következő felhívást:

„Igazitű bosnyákok! A távolból hozom nektek a béke csókját és a testvéri egyes jelszavát. Feledvén előbbi oktalan és meg gondolatlan tetteteiket, általam küldi a minden uralkodók ura szent parancsait, óhajtva, hogy szemetek világát az igazságnak megnyissátok. Aki meghódol, annak hatalmam van megbocsátani. Rajtatok áll a választás: élet vagy halál! — Jól meggondoljátok, mit határoztok, nehogy későbbben megbánjátok!”

E proklamáció fájón érintette a bosnyák bégeket és a spahikat. Már a janicsárok stambuli leveretése után tudták, hogy nem sokáig tart hatalmuk és az ősi szabadság. A többség tehát menekülni akart, de fenn akarta tartani magát. Voltak olyanok is, akik már előbb is titkon Mahmud ujitásaival rokonszenveztek és alig várták az alkalmat, hogy nyíltan színt vallhassanak.

Mikor pedig a néhai Dzselaledin vezír hívei, közöttük a hatalmas Dzsindzsafics tástvérek, Gyul aga és társaik visszatértek a honi földre, az új vezír: Abdurahim uralma alá, voltak olyan bégek is, akik kénytelen-ségből csatlakoztak hozzájuk. Csupán azért, hogy évek előtt elhagyott birtokukat, amit hátra kellett hagyniok, hogy a fejüket megmentsék, visszakaphassák.

A Dzsindzsaficsok ekként társakat nyer- vén a birtokosság között, az új vezírben pedig támaszt és barátot, csapatjukkal, mely az új rend szerint napnyugoti egyenruhába lett öltöztetve, Sarajevoba indultak. Sarajevóban volt a birtokuk és rokonságuk, ezért először is Sarajevot törekedtek meghódítani. A spahik és párthiveik hasztalanul védték itt a kapukat és az utczák torkolatát a legnagyobb halálmegvetéssel az ostromlók ellen. A Dzsindzsaficsok jól fegyelmezett serege leverte csakhamar az ellenállást és a várba szorította a város védőit. Ezek innen készültek tovább folytatni a harcot. De ez a szándékuk meghiusult, élelem híján. Az éhség mezhónolásra kényszerítette a szabadság- hősöket az ellenség előtt.

Hat legnevezetesebb főemberüket a Dzsindzsaficsok vasban küldték Zvornikba. Jelesül: Pim Bajzaktárt, Ibrahim aga Barákovicsot, a két Tahmirdzsceset, Turnadzsia Feiz agát, Turnadzsia Hadzsia Aiud agát és Ruszcuskit, a janicsár agát. Ezeket mind sorra kivégezte a vezír.

Azután tovább folyt a háboru.

A csapatokat vitéz bosnyák bégek és kapitányok vezették. Abdurahim látta ezt a hadi készülődést és nevetett a szíve örömeiben. Nem gondolta, hogy ennyi harcos nem a szultán kedvéért gyűl egybe, hogy az orosz ellen segítse a Nagy urat. De ez a hadgyűlés csupán ürügy, hogy összegyülekezhesenek.

— Minek induljunk mi háboruba, — így szóltak maguk között az elnyomott bégek. — Elmegyünk, igen, Orlovopoljére. Ha meg majd mind együtt leszünk, majd elhatározzuk, mi történjék azután.

Gyönyörű tavaszi napon történt.

Altomantovics bég várára, Zovik falu közelében, a Posavinai síkon, forrón süttött le a nap, mely a Tribova hegy fölött állott, hogy azután lassan a széles hegyhát mögé bukják. A bég vára üres volt, Altomantovics Rusztem három nap előtt indult el ötszáz legénnyel Orlovopoljére.

A várban csak néhány hü szolga maradt vissza és a bég vén nagybátyja, Mustkj bég, aki még 1806-ban Sabacnál hagyta a félkarját, míg Kulin kapitány alatt hadakozni járt oda Kara Györgye ellen. Mustaj, mint-hogy Rusztem bég fia, Ahmet és Juzuf, együtt ment az apjukkal hadba, egyedül ügyelt fel Mejrára, Rusztem bég szép leányára.

Egész Száva mentén nem volt leány, sem keresztény, sem pogányfajta, aki szépség dolgában versenyezni bírt volna a bégleánnyal. Mint a magános rózsátó, mely kövek között terem, úgy nőtt fel ez a hajadon apja kövérében, távol a világtól, egymagában. Még kicsi korában elhalt az anyja, hogy utána alig maradt egyéb egy álomszerű emléknél a gyermekeleány agyában.

Első gyermekségétől fogva legkedvesebb pajtása egy keresztény kislány volt: a zoviki Jurka. Egész ifjuságát ugszólván vole töltötte el játékbán, gyermeki mulatozásban. Es most is, hogy felnőtt a két leány, még mindig együtt éltek, mint az ártatlan gyermek- éveiben. Ugy szerették egymást, mint két egytestvér. Rusztem bégnek nem volt kifogása ez ellen a barátság ellen. mert tudta, hogy abban van a leánya minden boldogsága.

(Folyt köv.)

Újdonságok!!

Tavaszi costüm kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben. — Jó mosó kartonok, divat zefírek, Schroll-féle siffonok, havasi vásznak, LILION VASZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű és rövidáru-üzletében Kossuth-utca 6. szám.

TÓTH GYULA

Debreczen, Piacz-utca 20.

Budweiszi és honi gyártmányu porcellán, valamint Meidinger köpeny- és öntött

vaskályhák,

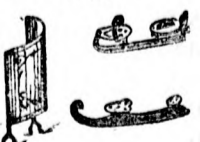
minden szerkezetű vas- és porcellán burkolatu konyhák.

Multiplicator hőfejlesztő konyhabetétek.

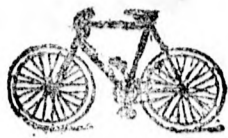
Vadászfegyverek és felszerelések, revolverek, hűvelyek és töltények. Lőpor áruda. Újdonság! Browning rendszerű ismétlőfegyver 190 minta. Pisztolypok.

Szén- és fakosarak, melegvédők, fürdőkádak, vasbutorok, gyermekszékek és kocsik, mosdókészletek, fényezett konyhafelszerelések, gépmangorlók és facsarók gummi átvonattal.

— Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Kerékpár, varrógép, gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

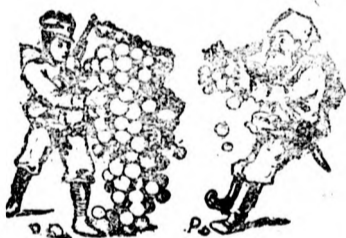

Gyümölcsfa oltványok eladása.

Folyton nagyobbodó faiskolából eladó mintegy 70,000 drb 3-4 éves gyümölcsfa-oltvány, erőteljes, egyenes és duggyökérzetű példányokban. Alma: Téli aranyparmér, Jonánthán, Sárga Bellefleur, Nagy casseli renet, Téli fehér Kálvil, Batul, Török Bálint, Hollandi arany kormos, Sóvári, Körteoltványok 20 fajtában. Oltott Besztercei és más szilva-fajták, cseresznye meg és diófák. Ára darabonként 60 fillértől 1 koronáig. Eladó továbbá 150,000 drb 1-2 éves oltványok, szemzések, alma és körte vadoncok. Árjegyzéket szívesen küld Szász János faiskolája Nagybányán.

Szőlőoltványokat

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

508

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep; tulajdonos CASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Olcsó kölcsönt

előnyös feltételek mellett leggyorsabban eszközöl

Groszmann és Mandel

bankiroda DEBRECZEN,
Hunyadi-utca 17. Alapított
1895-ben.

Interurban és megyei telefon 76. sz.

ad 7538|V—I. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Tisza folyó zsurk—szolnoki és a Bodrog folyó sárospatak—tokaji szakaszain 1908., 1909. és 1910. években végrehajtandó vízszabályozási munkálatokhoz szükséges, évi 15,000 köbméterrel számbavehető I. oszt. terméskő szállítására nézve a m. kir. földmivvelésügyi miniszterium I. emeleti tanácsstermében folyó évi április 2-án, déli 12 órakor nyilvános zárt-ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A sátoraljaujhelyi folyammérnöki hivatalnál megszerzendő ajánlati minták, a fentnevezett szállításra vonatkozólag teendő, kellően bélyegzett és e felirattal: „Ajánlat a Tisza zsurk—szolnoki és a Bodrog sárospatak—tokaji szakaszain 1908., 1909. és 1910. években végrehajtandó vízszabályozási munkálatokhoz szükséglenő kőanyag szállítására“ ellátott, öt pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlatok, amelyekhez az összeg 5%-ának megfelelő bántépénznek készpénzben vagy óvadékképes érték-papírokban valamely állampénztárnál vagy adóhivatalnál a földmivvelésügyi tárca kezelésébe történt letételét igazoló elismervény is csatolandó, a jelzett napon délelőtt 11 és fél óráig a földmivvelésügyi miniszterium házipénztáránál nyújtandók be a szállítani szándékolt kőanyag mintájával együtt.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

A kötetendő szerződés tervezete, valamint az általános és részletes feltételek a sátoraljaujhelyi folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1908 március hó 5-én.

Földmivvelésügyi miniszter.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az idegbetegek képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen időelötti gyöngé szervezettek, vagy idegbetegek nem hagyhatják figyelmen kívül. Az időelötti idegesség, a túleröltetés, a túlmunkásság, kicsapongás stb. következménye és beteggé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletek, mint ótvágytalanság, feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérei az időelötti ideggyöngésnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát idejekorán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog ajánlani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: Hirschen-Apotheke, Wien VII. Westbahnstrasse 19. — Gyár: Handlungsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu Friedrichstrasse 48.

Fillér 4 Fillér

A nagymosás!

ha ruha kékítéshez szabadalmazott

URANOS-Pasztillát használ!

Patyolat fehér lesz a fehérenemű! Foltot vagy csikot nem csinál. Ártalmatlan, mert savmentes! Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.

Uranos-pasztilla csak 4 fillér és egy mosáshoz elég!

Minden droguériában és jobb fűszerüzletben kapható: Mintadobozt — 10 drb pasztilla — 40 fillér beküldése ellenében (bélyegeken is) küldenek:

Hochsinger Testvérek

vegyészeti gyár, Budapest VI.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Benzin-motor, 1 vagy 2 lóerős, keresztek. Pollák Samu, Debreczen, Piacz-u. 43. sz.

10 darab kerítésnek való 3-4 méteres lábfa eladó Garai-utca 23. sz. a.

Nagyváradon 30 év óta fennálló kóser étterem, szép látogató közönséggel, utazó urak találkozó helye, családi körülmények miatt eladó. Czim: Grósz Adolf, Kert-utca 4.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

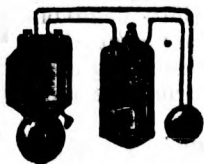
Hatóságilag engedélyezett végkiárulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható árban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

Néhal Molnár Endre örökösei tulajdonát képező H-Nádudvaron, a varró laposi dűlőben, a szelenczési büte dűlőben, két nagyobb birtok, valamint a határban levő őzesi közlegelő kisebb föld, birtokok, házak és szőlő földek szabad kézből eladók. Ertekezhetni lehet az örökösökkel, Debreczenben Áts Nagy Ferenc József kir. herceg-u. 48. sz. a.

Májusra 3 szoba, előszoba, felső konyha, kamara és hozzá tartozókból álló lakás 2 tagu családnak keresztek, kevéssé népes tiszta, háznál, udvari is lehet. Cim a kiadóban.

Kiadó egy 40 év óta fennálló jóforgalmu fűszerüzlet italmérséssel és dohány tőzsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, cseléd szoba 1 petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló Ertekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal. 69. szám.

Villany világítást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközlöm. FÖLDVARI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikál, mészárszékkal biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gott-Hebbnél Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egymalom-u. 4. sz. (1864)

ÜGYVÉDI VIZSGÁRA alaposan, igen gyorsan, biztos sikerrel előkészíték. Cim a kiadóhivatalban. (1451)

Jóforgalmu évek óta fennálló szatócs üzlet és italmérés egyik közeli nagyközség legélénkebb központján eladó. Cim a kiadóhivatalban. (1489)

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztépület.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egymalom-utca 4. sz. 1492.

Költöztek féderes stráf kocsin. Ertekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Pénztárnoknőnek ajánlkozik fiatal, ügyes 18 éves leány szerény kezdő fizetéssel. Dezső bankiroda Kossuth-u. 86.

Eladó ház. A Boldog-kert I. járás 87. sz.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 esemege, 28 borsfajban, háromféle fajtisza alapján I. oszt. 180 kor. 1000 darabonként. II. o. oszt. kis szépséghibával 90 kor. 1000 darabonként. Készlet 419,000 oltvány. 250,000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Ganzin 1. és 2. szám. — Kérjen árjegyzéket

Vállalati szőlőtelep

BILLÉD, Torontál megye.

Tavaszi női ujdonságok!

Szines és mintázott kosztüm- és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és színes divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz.

Telefon 445. sz.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divatgyönyörű

ujdonságai

ruha-szövetek, blous kelmék — selymek voile de laine. Óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villagítótetek, csillárok és szerelvények dug választéka.

Telefon szám: 568. 1068

Aki olcsón vásárolni, akar

keresse fel most az Ott Károly

utóda fizletét KOSSUTH-UTCA, a városház alatt. — Csipkék, szalagok, női pipere és belésárak, ruhadíszek, kézimunka kellékek, férfingek és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alsószoknyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó szállított árak mellett.

Ott Károly u.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénstavat

világhírű buziasfürdői szénstavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénstavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosítás-sal készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szénstavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdő. Sürgönycim: Muschong, Buziasfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kereszteknek.